

Eyeopeners; verslag van studiereis Londen

21-22 maart 2022

Inleiding: studiereis naar EEF en scholen Londen

Londen en Engeland is voor veel landen een inspiratiebron voor research based onderwijs. Zo'n 10 jaar geleden startte daar de Education Endowment Foundation (EEF) om wetenschappelijk kennis te verzamelen en delen, met als doel het onderwijs te verbeteren en ongelijkheid tegen te gaan. Inmiddels is EEF uitgegroeid tot een instituut waar je kennis kunt krijgen, die helpen het onderwijs te verbeteren en een groot netwerk hebben opgezet van onderzoeksscholen die andere scholen helpen. Vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen kregen we een uitnodiging mee te gaan om te kijken hoe het daar precies werkt. Een gouden kans en dagen vol inspiratie, zo bleek. Dit verslag beschrijft de belangrijkste lessen en indrukken van onze bezoeken op de scholen en in de gesprekken met de collega's van EEF.

Maandag 21 maart: ontmoeten EEF-collega's en bezoek Charles Dickens school

Het werkbezoek startte met een bezoek aan het kantoor van de Education Endowment Foundation, gelegen in Westminster aan de Thames. We ontmoetten er prof. Becky Francis, de CEO van EEF, en haar collega's. In korte tijd deelden ze hun werkzaamheden, successen en valkuilen met ons. De professionaliteit spatte eraf, alsook de gedrevenheid van de EEF-collega's. Ze werken ongelooflijk hard om zoveel mogelijk leraren en schoolleiders te ondersteunen met actuele kennis over effectieve aanpakken, aanpakken waar leerlingen zich zichtbaar beter van gaan ontwikkelen en waarmee de ongelijkheid in het onderwijs verkleind wordt. Zelf zijn ze ook een lerende organisatie, ze evalueren al hun stappen en leren wat wel en niet werkt in kennisdeling en schoolverbetering. Een van hun belangrijkste lessen was dat *samenwerken en samen creëren met onderzoekers, leraren en schoolleiders leidt tot de beste instrumenten en strategieën (voor professionalisering en schoolverbetering)*. Het simpelweg verspreiden van kennis en het geven van lezingen door academici leidt niet tot beter onderwijs.

Om te zien hoe dit op scholen werkt, gingen we op bezoek bij een van de onderzoeksscholen van EEF, de Charles Dickens Primary School in Londen. Een school met een uitdagende leerlingenpopulatie, met waanzinnig goede resultaten. Vanaf het moment dat we er binnenstapten, viel het vakmanschap van de leraren en de focus van de leerlingen op. Er heerste totale rust, iedere leerling was gefocust met iets bezig (lezen, spelen, leren) en de leraren gaven ontspannen les in de klas, buiten of met een klein groepje. Overal waren kansrijke aanpakken vertaald in kleine instrumenten en routines, zoals een geweldige bibliotheek (ook voor de leraren) en overal foto's van leerlingen met hun ouders. Ook het leesplezier viel op, enkele leerlingen liepen al lezend door de school of zaten buiten een boek te lezen. Dit combineren ze met een schoolbrede aanpak, met een grote focus op effectief taalonderwijs. Recent hebben ze ook jonge peuters binnengehaald, om ze te helpen al vroeg te ontwikkelen, met name qua woordenschat en sociaal emotioneel.

Foto: bibliotheek voor leraren en leerlingen (links) en leerlingen tonen elkaar hun ouders (rechts) op de Charles Dickens primary school in Londen.

Hoe krijgen ze dit voor elkaar, dit geweldige onderwijs? Dit is het lerarenteam, zo werd ons snel duidelijk. Een geolied team, waar de professionaliteit vanaf spat. Er zijn duidelijke afspraken, veel ruimte voor ontwikkeling, kennisdeling en eigen initiatief, in combinatie met een grote verantwoordelijkheid. Leraren helpen elkaar ook continue en ook tijdens ons bezoeken checken ze bij elkaar of het goed gaat of iemand ondersteuning nodig heeft. Alle extra middelen die de school krijgt, worden ook alleen ingezet op meer goede leraren, waardoor ze een fijne ruimte bezetting hebben.

In de school spelen 'teacher leaders' (expertleraren) een belangrijke rol. Zij zijn een rolmodel en voorbeeld voor goed onderwijs en dragen tegelijkertijd bij aan de verbetercultuur. Ze kiezen samen prioriteiten, geven trainingen, leiden verbetertrajecten, coachen collega's, helpen nieuwe leraren en ondersteunen leraren van andere scholen. Deze expertleraren werken nauw samen met onderzoekers van EEF, zodat ze altijd op de hoogte zijn van de meest recente inzichten uit onderzoek over wat wel en niet kansrijk is. Hierdoor ontstond bijvoorbeeld veel ruimte (7 uur per week per leraar) door te stoppen met dagelijks toetsen nakijken en zijn alle vergaderingen over processen en organisatie vervangen door inhoudelijke R&D –meetings. Ook vormen de expertleraren leesgroepen, waarin subgroepjes leraren zich verdiepen in specifieke thema's (zoals natuurleren, met een fraai stadsoerwoud als resultaat). Het MT (de schoolleider en expertleraren samen) bepalen de focus (slechts een enkele verandering tegelijk), het tempo (neem drie jaar voor een vernieuwing') en de borging (herhaal, zorg voor routines, ondersteuning nieuwe leraren).

Foto: het 'Ontwikkelkracht' en ONA-consortium en de belangrijkste ingrediënten voor een goede school volgens de teacher-leader van de Charles Dickensschool (rechts)

De rest van de dag en tot laat in de avond spraken we door met de collega's van EEF. Wat een rijkdom om te leren van hun 10 jaren ervaring. Heel open deelden ze hun successen en mislukkingen, inclusief waarom dingen wel en niet werkten. De belangrijkste lessen voor ons waren:

- Zet de kwaliteit van de 'evidence' altijd voorop, wees hierin onafhankelijk en compromisloos. Gebruik alleen hoogwaardig bewijs, voorkom adviezen die gebaseerd zijn op te dun of zwak bewijs. Organiseer deze kwaliteit met wetenschappelijke instrumenten (peer review, meta-analyses, preregistratie van methoden en hypothesen, etc.). Wees hierin onafhankelijk en compromisloos.
- Neem de tijd om zaken op te bouwen, 'haast je langzaam', zet kwaliteit boven kwantiteit. Bouw rustig aan research-schools, netwerken en partnerschappen.
- Werk samen met leraren en schoolleiders, zet ontwikkelvraag van school centraal, stimuleer dat schoolleiders en leraren van elkaar leren, wees als onderzoekers hierin vooral ondersteunend.
- Zoek partners, zoals ResearchEd, 'wat werkt' initiatieven en buitenlandse partners die vergelijkbare dingen doen. Werk samen aan grotere beweging en laat zien dat research based onderwijs leidt tot successen.

Maandag 21 maart: ontmoeten EEF-collega's en bezoek Charles Dickens school

Dag 2 brachten we grotendeels door op de Sandringham school, een middelbare school die ook een EEF-research school is. Hier konden we zien en horen hoe het samenspel tussen (expert)leraren, de scholen in de buurt en de collega's van de Education Endowment Foundation in de praktijk werkte. Bij aankomst maakte de school direct diepe indruk, in kwaliteit en professionaliteit en faciliteiten, tot ontroerends toe. Leerlingen leidde ons rond, vol trots en duidelijk iets dat ze vaker doen (ze krijgen veel leraren en schoolleiders die er komen kijken). Onze leerlinggids reist iedere dag 1,5 uur naar school, wat ze graag overheeft voor zo'n goede school. Van een leerling met achterstanden op een matige school is ze in enkele jaren opgebloeid en toegelaten op een Amerikaanse Universiteit. Ze is het levende bewijs van wat een leerling kan hebben aan een goede school.

Foto: leerlingen aan het werk in het 'kunstgebouw' (links) en onze gids voor de poster die haar inspireerde om in de USA te gaan studeren (rechts)

Ook hier viel de rust, de focus tijdens de lessen, het werkplezier en de professionaliteit van de leraren op. De Sandringham school staat bekend als een van de beste scholen van Engeland en daar zijn ze duidelijk trots op. Het is ook een school die veel bezoek ontvangt, van leraren die beter in hun vak willen worden tot delegaties als die van ons.

De trots was ook duidelijk zichtbaar toen een van de expertleraren (teacher leaders) vertelde hoe de school digitalisering ter hand had genomen. Zijn eerste stap was van de onderzoekers van EEF duidelijk krijgen wat wetenschap en ervaringen in andere landen voor inzichten opgeleverd hadden. Van hen leerde hij dat digitalisering bijvoorbeeld heel effectief is voor het adaptief aanbieden van de lesstof en toetsen, maar niet als simpele vervanging van het lesboek. Met enkele collega's maakten ze, op basis van deze inzichten, een plan om digitalisering in de Sandringham school in te voeren. Dit plan probeerden ze vervolgens op de eigen school op kleine schaal uit, met intensieve monitoring erbij om te leren wat er wel en niet goed werkte. Vervolgens werden de succesvolle onderdelen schoolbreed ingezet, vergezeld van een professionaliseringstraject van leraren. Collega's werden hierin ook intensief begeleid door de expertleraren, kwamen in hun klassen kijken en kregen vervolgens ook begeleiding in de eigen klas. Inmiddels waren ze als lerarenteam zo goed toegerust, dat er ruimte en tijd ontstond om andere scholen te helpen in hun digitalisering. Scholen in de buurt werd hulp en professionaliseringstrajecten aangeboden, door de expertleraren van de Sandringham School. Deel van deze trajecten was hulp op de eigen school en in de eigen klas, maar leraren van andere scholen kwamen ook vaak kijken op de Sandringham School. Dit verklaarde de open deuren bij de klaslokalen en de routine waarmee leraren en andere gasten werden ontvangen, om het vak te leren of op een andere manier inspiratie op te doen. De trots van de expertleraren was mooi om te zien, ze waren zo enthousiast dat het moeilijk was ze te stoppen...

Foto: de Nederlandse delegatie, collega's van EEF en leraren van de Sandringham School.

Het bezoek aan de Sandringham School leerde ons vooral hoe belangrijk het is dat er een integrale aanpak is om tot 'research based' schoolverbetering te komen. De expert-leraren worden er zelf ondersteund met onderzoek, hebben een leidende rol in de professionalisering van de eigen school, worden nog grotere expert en gaan vanuit die rol leraren op andere scholen helpen. Zo ontstaat er een systeem van binnenschools leren, bovenschools leren en leren in het stelsel. Ze wilden ons graag helpen. En raadden ons aan gewoon te gaan bouwen en te laten zien dat het ook in Nederland kan.

Meer weten? Vraag het Tijana Prokic-Breuer, Ilja Cornelisz en Inge de Wolf (verslag)